

KURJER WARSZAWSKI

D. 7. Lipca.

ŚRODA.

ROK 1830.

N° 179.

WSPOMNIENIA.

Pobył Króla Stefana
w Swirze 1579.

J. C. M. Wielka Xiężna Wejmarska dla tutejszego Towarzystwa Dobroczynności raczyła przysłać zł. 1200.— J. K. M. Xiążę Karol Pruski, za bilet na Koncert Panny Zontag dany na dochód ubogich, przysłał zł. 200.

Z drukarni Gałęzowskiego wyszło nowe dziełko pod tytułem: *Rozmowy Mamy z Józcią*, służące za wstęp do wszelkich nauk, a mianowicie Grammatyki, ułożone dla użytku młodzieży, przez Wydawcę Dziennika dla dzieci.

Za 100 zł: w Listach Zast: nielicząc w to wartość kuponu wynoszącej gr. 4 2/3, procent 4, łądają zł. 98, daią 97 gr. 18.

Z 40tu lat ciągłej pracy w zawodzie lekarskim, 39 lat poświęciłem tutejszej stolicy. Teraz, gdy wiek i zwątlone siły już dłużej nie dozwalaiają pełnić usługi publicznej, opuszczam życie w mieście, szukając w wiejskiem zaciszu odpoczynku; lecz i tam niechęć odmawiać rady i pomocy tym, którzyby się listownie o takowe zgłaszali, lub ie tylko cenili, aby sami mię nawiedzali. Potrzebując zaś istotnego spoczynku, nie mógłbym odwiedzać oddalonych chorych, ani też niemyśleć dla ciągłej kuracji kogobądź siebie zatrzymywać. Wszelkie listy dochodzące mię będą pocztą przez Groieć w Głuchowie lub też przez ręce syna mego Maurycego *Wolffa* Doktora przy ulicy Krakow: Przedmie: Nr 434 mieszkającego, do którego także osoby interes jakikolwiek do mnie mające zgłosić się zechcą.

Dr *August Wolff* Prez: Tow: Lek: War:

Nr 2gi Tomu VII *Sylwana* wyszedł z druku. Obejmuie następujące przedmioty: 1)

Teorja ugruntowania Leśnictwa rządowego. 2) Kodex Leśny Francuzki. 3) Opisanie Głusca (z ryciną). 4) Historia Łowiectwa przed wynalezieniem prochu strzelbowego (dalszy ciąg.) 5) O opisie Ptaków Królestwa Polskiego. 6) O Encyklopedji popularnej.

W czasie iutrzejszego Koncertu J. Pani *Meteorowej*, JP. *Szopę* (Chopin) grać będzie na *Fortepjanie*.

Kapelmistrz *Kurpiński*, i Professor szkoły Drammatycznej *Kudlicz*, wyiechali do *Berlina*.

Podług rachuby *Meteorologa Wiejskie*: (tym razem bowiem nie miał sposobności do czynienia Postrzeżeń) aż do d. 21 b. m. burze acz straszne, lecz będą bardzo rzadkie, ciepło znaczne, a może nawet nadzwyczajne, dni pogodnych (szczególnie w kraiach od morza oddalonych) iak najwięcej. Od dnia 21 Lipca do dnia 3 Sierpnia deszcze urywkowe, to jest miejscami tylko przechodzące będą częstszymi i obfitszemi.

Onegdaj wieczorem w czasie ulewnego deszczu, Dorożkarz wjechał z dorożką i końmi pod wystawę pałacu Krasińskiego za żelazną Bramę i zasnął. Jakże się zdziwił, gdy obudzwszy się z lejcami w ręku i biczem, spostrzegł dorożkę bez koni, które mu niewiadomy dotąd złodziej poprzeryzawszy pasy i lejce, ukradł.— Wczoraj rano znaleziono na Nalewkach wóz z końmi i w nim człowieka nie żywego, który powożąc takowym zmarł nagle.

Nadesłanego Artykułu z podpisem *Krysztof Mizantropski*, umieścić niemożem, Autor raczy obszerny artykuł odebrać.

Dziś rano ciepła stopni 10. Wczoraj w poł: 13.

ROZMAITOŚCI.

Za *Kazimierza Jagiellończyka*, Starosta pień objął uciążliwym był dla kmiotków; płomien objął jego siedzibę, niespieszyli na ratunek włóścianie, bo nie kochali swego rządcy, *Janek Topuchin* stał przed nimi, i powiada: Bracia! pomścimy krzywdy naszych! spieszymy na pomoc naszemu ciemiężcy; niech pozna, że my Krakowiacy!“ Rzucili się wszyscy. *Jonnek* wszędzie był naczelnym; uratowano część zbiorów, i rodzinę starosty wydarto z płomieni. Zdziwiony i rozczulony Starosta, natychmiast ofiarnie znaczną wybawcy swemu nagrodę. Schowajcie pieniądze, Panie! rzecze *Jonnek*; poznajcie co bieda, umiejcie się nad nią litować; bądźcie nam łaskawszym Panem! U Krakowiaka dobrem słowem wskoracie więcej; jak surowością!“ Odtąd lepszym był Panem Starosta i *Jonka* zniewolił, że przyjął obszerniejsze grunta i pomoc potrzebną w tym razie.

Córka Regimentu. Po bitwie pod *Jemappe* gdzie Francuzi pod przywództwem *Dumourjego* (Dumourier) zupełnie znieśli armję Austrjacką, znaleźli między stosami zabitych i umierających dziecię płci żeńskiej, około 3ch lat mieć mogące. Jakim sposobem dziecięto znajdowało się na polu bitwy, tego nikt nie mógł nikomu odgadnąć. Przy tej małej istocie znajdował się czarny wielki *Pudel*, który pilnując jej, zrazu żołnierzom zbliżać się nie dozwalał. Znał jest przywiązanie Francuzkich żołnierzy do psów tego gatunku; zaczęli mu pochlebiać, i tak długo pieścili go dopóki nieprzyjął pokarmu i nie dozwolił wziąć dziecię jednemu z żołnierzy, który je w tornister włożył. Należał on do 40go pułku piechoty, którego żołnierze zaraz zgodzili się na to iżby dziecię i psa adoptować. Dziewczynka otrzymała imię *Córka Regimentu*, a Pu-

del został nazwany *Felixem*. Żołnierze nieśli kolejniem na plecach dziecko; bo wszystkich ujęło serca to wesołe stworzenie. Przybyli nakoniec do *Holandji*. Niezaw znajdowało się dziecko pośród bitwy do której pułk należał; nie lękało się jednak wcale huk strzelania; w ten czas kiedy wierny sługa i polubieniec *Felix*, w bitwie nad brzegami *Lienu* kartaczem ranny zakończył życie na ręku dziecięcy, płakała ona gorzko i długo ukoić się nie mogła. Po 3 latach ciężkiej służby pułk 40 przybył na osadę do *Mons*. *Pupilla* jego miała w ten czas lat 6 i żołnierze postanowili, za radą Pułkownika swego i Officerów, oddać ją do znakomitego iakiego domu wychowania. Złożyli przeto sumę zł. 4100 fran; i oddali ją Burmistrzowi, który mianowany został opiekunem sieroty. Wkrótce potem pułk ten otrzymał rozkaz udania się w miejsce odległe i wszyscy prawie żołnierze poszli do zakładu wychowania, w którym przebywało ich ukochane dziecię, żegnając się z niem czule i na zawsze; w kilka lat bowiem żaden żołnierz z pułku tego nie został przy życiu; poległi wszyscy w bitwach *Włoskich*. W roku 1808 miałem sposobność (mówi Autor artykułu tego) widzenia owej Dziewczynki w *Dornik*, gdzie Burmistrz oddał ją w dom *Hrabiego L*. Była ona istotnie piękną i godną kochania. Z rozkoszą myślała o chwilach życia swego pośród pułku przepędzonych, znała po imieniu prawie wszystkich żołnierzy, którzy z nią najuprzejmiej postępowali, kłiwą wdzięczność za doznane od nich dobrodziejstwa w sercu swem zachowywała. Dowiadywała się często od officerów z kampanji wracających, czyli nie napotkali gdzie którego z żołnierzy *kochanego 40go pułku*; ale wszyscy jej dobroczyńcy już nie żyli. Urodzenie jej okryte było ciemną niepewnością, i nigdy dowiedzieć

się nie mogła, kto i co zaidni byli iej Rodzice. W r. 1809 zaślubiła Barona L. Pułkownika Francuz: i miała tym sposobem przystęp do Cesarskiego dworu. Widziałem ją często w owym czasie w *Tuilierach*, do których ozdoby i świetności wiele przyczyniła się obecnością swoją. Jej postępowanie pełne najszczerzej uprzejmości, iej piękność i cnoty, powszechnie obudzały podziwienie, ale nawet na tym wysokim stopniu godności i znaczenia nie wstydziła się imienia swego, *Córki regimentu*. Pewien młody Anglik, który ją poznał w domu Hrab: L. został przytrzymany z niewiadomego powodu i do więzienia przez Ministra Policji odesłany. Potrafił on ztamtąd umknąć, ale schwytyany na granicy Holandji, stawiony jako szpieg przed sądem wojeńnym, na dożywotnie więzienie na galcerach skazany został. Dowiedziawszy się, iż Dama ta wielki posiadała wpływ u dworu, opisał iej okropne swe położenie, na dzień przed udaniem się w towarzystwie z 150 zbrodniarzy do *Rosfort* (Rochefort). Czyniła wszystko co było w iej mocy i uzyskała nakoniec od *Fuszeta* (Fouchet) rozkaz przeniesienia do cytadelli *Walejsjen* (Valenciennes), gdzie aż do wejścia sprzymierzonych zostawał. Ale ziemski zawód szlachetnej, godnej kochania kobiety szczerze miał sobie zakreślone granice. Małżonkowi iej, iak się zdaie, nie było tajemnicą iej urodzenie, nigdy iej iednakże tego nieodkrył. Napomniaku grób iej zdobiącym, wyryto słowa: *Tu leży Baronowa L.... Małżonek iej widział iej urodzenie i ostatnią iej życia chwilę.*

W mieście *Neufchatel* widziano dnia 9 z. m. zrana szczególnie zjawisko: Nad iezioirem o milę za miastem wzniosła się na 60 stóp chmura czarna, z której aż na samą powierzchnię ieziora spuściła się kolumna przezroczysta, która gwał-

townie wciągnęła w siebie wodę. Z zadziwieniem i bojaźnią widziano wodę do góry płynącą. Obok tego słyszano łoskot. Zjawisko to trwało blisko 9 minut, aż nareszcie wiatr wschodni rozwiął kolumnę i wkrótce potem skończyło się na gwałtownym deszczu. Niektórzy twierdzą, że inż poprzedzającego dnia postrzeżono słup podobny.

Myśli. — Jeżeli mowa nasza nie przekonywa, to pochodzi z następujących przyczyn, albo mylnie są zdania nasze, albo nie mamy daru wymowy, abyśmy ie w prawdziwym świetle wystawili, albo słuchacz nasz pozbawiony iest zdolności pojęcia i zrozumienia tego, co mówimy. Pierwsze dwa błędy są nasze własne, trzeci zasługuje na politowanie; ale uważać się o to, byłoby mieć kulawemu za złe, że chramie, ślepemu, że nie widzi, a głuchemu że nie słyszy. „*Nie miałem słuszności*” zapytał ktoś skończywszy dość żwawą sprzeczkę o rzecz, która na żadną uwagę nie zasługiwała. *Wcale nie*, odpowiedziano mu, *boś zapomniał, że twój przeciwnik iest głupiec, a tyś wymagał od niego tyle, iak gdyby miał rozum.* —

S L E P Y.

Panna niezmiernie szpetna, a chociaż bogata

Długo czekała na gody,

Na próżno ją Ojciec swata,

Nienastreża się Pan młody.

Nakoniec ślepy Młodzieniec

Oświadcza że iest gotow przyjąć ślubny wieniec.

Zjawia się wkrótkiem czasie sławny Okulista,

Zaraz z swej sztuki korzysta,

Zapewnia że Pan młody wzrok odzyskać może.

Ojciec przestraszon woła „broń Boże! broń Boże.

Nie przywracaj mu wzroku kochany sąsiedzie,

Bo iak obaczy Zonę, pewno się rozwiedzie.“

Ktoś dowodził „mylnie człek na ciemność narzeka,

Nie zawsze światło iest szczęściem człowieka!“

S Z A R A D A.

1sze litera, 2gie na wspank wliter rzędzie,

3cie zwierze a wszystko ciekawe narzędzie.

(Zeszła Szarada *Korabie.*)

Gdy teraz mnóstwo osób wszelkiego stanu leczy się WODAMI MINERALNEMI, umieszczamy przysłane następujące uwagi. „Nadzwyczajnie i często oczekiwanie, tak Lekarza iak i Pacjenta, przechodzące skutkowanie wód mineralnych, które częstokroć wtedy ieszcze skutkują, gdy już cały zapas środków lekarskich bywa bezskutecznym, zależy iedynie od nienaruszonej równowagi połączonej z sobą części składowych. Póki w oznaczonych z natury stosunkach skład się utrzymuje, można wody takowe uważać za niezepsute; i takie bez wątpienia zaspokoją oczekiwanie, i jeżeli tylko niechybiono w ich oznaczeniu i sposobie użycia. Jeżeli iednak stosunki składu wpływy zewnętrzne naruszają i znoszą, ustaie też spodziewane ich działanie; w tym razie albo wcale nie skutkują, albo, co gorsza, działają przeciwnie iak zamierzył lekarz, i stają się dla chorego, zamiast lekarstwem, źródłem wielu cierpień i chorób. Jak łatwo taki wpływ, związek części składowych znoszący nastąpić może, widzimy na wodach rozsyłanych, chemiczna analiza bowiem wód takich, niedaie nigdy takich rezultatów, iakie się otrzymują, gdy się taka woda przy swoim źródle rozbiera, a mianowicie strata gazu kwasu węglkowego uderza nawet nieznawców. Brak gazu tego pociąga za sobą inne złe, to iest, strącenie tych wszystkich części, które tylko za pośrednictwem kwasu węglkowego w wodzie się rozpuszczają, iako to: glinki, krzemionki, wapna i t. p. Uchodzeniu gazu tego, w skutku za lekkiego zakorkowania, możnaby łatwo przez mocniejsze zatykanie zapobiedz; ale w tedy naczyńca niewytrzymałyby transportu w dalekie kraie w porze roku najgorętszej, i większa część popękałaby w drodze. Drugi główny pierwiastek, od którego lekarz w najwięcej przypadkach szczególniejszego spodziewa się skutku, iest żelazo; lecz i takowego zaledwie częstokroć ślad posiadają wody rozsełane tak zwane naturalne. Żelazo, iak wiadomo, ukwaszać się może w kilku stopniach, a stopień ukwaszenia, na którym zostaje, będąc w mineralnej wodzie rozpuszczone, iest najniższy. Tylko na tym stopniu może i w wodzie pozostać rozpuszczone i na organizm ludzki dobroczynny wywierać wpływ, który mu zjednął tak wysokie w rzędzie lekarstw miejsce. Jednak mało znacząca okoliczność sprawić może wydzielenie z wody tego pierwiastku. Najmniejsza ilość powietrza atmosferycznego, które koniecznie wdążyć musi do butelek podczas ich napełniania, i nad wodą pozostaie, już to rząda. Kwasoród bowiem z powietrza łączy się z niedokwasem pierwszym żelaza i zamienia go na niedokwas drugi.

Jako taki nie może iednak pozostać w wodzie rozpuszczony, odłącza się iako subtelny żółtawy proszek, który na ścianach i na dnie butelki osiada. Takowego rozkładu skutek rozciąga się znówu dalej i sprawia opadnienie innych nie mniej ważnych pierwiastków, iako to: Mangancaza, Stroncogany, Litium i t. p. które tylko przez wzajemnie wywierany wpływ w rozpuszczeniu się, wraz z żelazem opadając, zostawiają wodę iako prostą solną solucję. Jako ciało bez duszy; iakiegoż skutku spodziewać się może pacjent i lekarz od takiego obumarłego, że się tak wyrażę, ciała? Że to nie są rzeczy uroione, lecz na doświadczeniu oparte, o tem każdy łatwo sam się przekonać może. Otwórzmy butelkę n. p. wody Marjenbadzkiej, Kreutzbrunn albo Egerskiej Franzensbrunn, i uważajmy czy dostrzeżem nalewając ją w szklankę, gaz kwasu węglkowego wywiaiając się tak żywo w mnóstwie drobnych bąbli, iak w wodzie świeżej przy samym źródle czerpanej? a jeżeli tak nie iest, nie należysz wodę taką już uważać w części za zepsutą? Następnie wpuśćmy do szklanki kilka kropli tinktury gallasowej, której w każdej Aptece dostać można. Jeżeli woda taka posiada ieszcze należytą ilość żelaza, iak w stanie naturalnym w samym źródle, powinna się zaraz zaczerwienić, a w kilka minut kolor ten w fioletowy, purpurowy a nareście w czarny przejść powinien. Mała lub żadna zmiana koloru iest dowodem braku tego ważnego pierwiastku, a zatem i zupełnej niezdatności wody. W takiej wodzie, iak się inż wyżej mówiło, opada żelazo w żółtym proszku na dno i ściany butelki. Chcąc o tem się przekonać, potrzeba w taką, z wody już wypróżnioną butelkę wlać cokolwiek czystego bezkolorowego kwasu wodochlorowego (solnego) rozcieńczonego równą ilością wody, płukać przez kilka minut, i wylać w szklankę. Płyn ten przyjmie kolor żółty który mu pozostaie w butelce żelazo udziela, i które wyżej opisanym sposobem wydzielić i strącić można. Zaprowadzone od nieiakiiego czasu przy niektórych źródłach, czarne nieprzezrocyste, tak zwane butelki hyalitowe, okrzyczane przez właściwo Dyrekcje, zdolały tylko nieznawę złudzić względem właściwego swego zamiaru. Znawca wie, że się tylko przykładać do przyspieszenia zepsucia wody, gdyż ułatwiają przejście żelaza ze stanu niedokwasu pierwszego do drugiego. Wiadomo bowiem, że ukwaszaniu metaliów nie bardziej się niesprzeciwia iak promienie słoneczne, które nawet metale już w wyższym stopniu ukwaszone mogą odkwaszać i zwracać do niższego stopnia. Światło mogłoby zatem zapobiedz roz-

kładowi i wydzielenia żelaza, gdyby wpływ powietrza atmosferyczna: nie był tu przeważającym, przynajmniej cokolwiek opóźnić skutek taki mogłoby. Rozsyłanie wód w takich hialitowych butelkach, mogłoby przeto łatwo ściągnąć na Dyrekcję zarzut grubej niewiadomości, gdyby z drugiej strony korzystać, ale tylko dla Dyrekcji nie była oczewista. Czyniono bowiem często uwagi, że byłoby stosowniej rozsyłać wody w mocnych szklanych butelkach, aniżeli w glinianych gębczanych naczyniach, co nareszcie skłoniło Dyrekcję do zadość uczynienia żądania Publiczności. Lecz co za nieprzyjemność! po upłynieniu kilku tygodni, butelki tracą swą przezroczystość, wewnątrz ich powleczone jest ochrą żółtą, tak że ta podejrzana zmiana, zachwiałby mogła najprzychylniejszy przedś Publiczności. Chcąc złemu zapobiedz, a jednak zadość uczynić żądaniu Publiczności, nie pozostało innego, tylko zaprowadzić w używaniu butelki z szkła czarnego nieprzezroczystego, których stan wewnętrzny niepodobna z zewnątrz odkryć; aby zaś tej nowej zmianie cechę dziwaczności odjąć, niewstydzono się, tej przyszywać wpływu na zachowanie wód, którego wcale nie posiada. Oby w krótkości zebrane prawdziwe uwagi, mogły każdego, komu używanie wód mineralnych, czy to naturalnych czy sztucznych, jest przepisane, zwrócić uwagę, aby wpróż nim nie zacznie używać, wypróbować, czy posiadają własności iakie w stanie świeżym im są właściwe. Nie jeden oszczędziłby sobie tym sposobem czas, pieniądź, i może przedź odzyskałby zdrowie!

PRZYIECHALI do WARSZAWY.

Języcki Józef Oby:, Piegłowski Stani: Oby: 1064 *Królewska*, Dobiecki Mateusz Oby: 584 *Długa*, Kobyliński Seweryn Oby: 485 *Miodowa*, Plichta Antoni Oby: 603 *Bielaińska*, Szepietowski Sędzia 461 *Senatorska*, Jarocki Michał Oby: 1312 *Nowy Świat*, Łempicki Henryk Oby:, Muszyński Leopold Oby: 500 *Podwał*, Ordenga Jan Oby: 584 *Długa*, Pusłowski Marszałek 656 *Leszno*, Dębski Alexan: Oby: 551 *Długa*, Grabowski Józef Oby:, Matuszewski Szambelan 2689 *Bednarska*, Zabokrzycki Szczepan Obywa: 634 *Trebacka*.

DONIESIENIA

Podpisana uwidamia Przeswietną Publiczność, iż w PRALNI SZALÓW przy ulicy Senatorskiej w domu Nr 470 na przeciw OO. Reformatorów, przyjmują się do prania Szale, Chustki francuzkie Burdesoa, prawdziwe Materje, Czerkasy, Kazimirki, Dradedam, Tybety, Spodnie Mundurowe, Pończo-

chy iedwabne, wywabia się plamy z wszelkich Materji i Sukna a to bez uszkodzenia koloru, za najpomierniejszą cenę, wtemże miejscu przyjmuie się SZYCIE BIELIZNY Męzkiej i Damskiej, Hafty, Cerowanie Szalów i Chustek, na Tiulu Kofnierzyków, Kolemotów, Palatynów, Czypków, Szlaków do Sukien, obszycie Szlaków u Chustek i Szalów; robią się także Landszafy i wszelka krzyżowa robota obstalowana, Woreczków Męzskich i Damskich z Perełek w różnych gustach i wszelkie inne roboty.

Jzabella Grünheid.

SZALE i CHUSTKI wełniane, podług najnowszych i najnastowniejszych wzorów francuzkich, niemniej SZLAKI do Chustek, Sukien i innych potrzeb, których częstkowo na łokcie nabyć można, iak najlepiej wyrabiane w Fabryce J. Blümel przy ulicy Inlandzkiej pod Nr 2214. Znajdują się świeżo nadane do Składu Kobiereców przy ulicy Miodowej Nr 491 i takowe iak w Fabryce tak w tymże Składzie w równej i najumiarkowańszej cenie sprzedawane będą.

SKŁEP narożny przy ulicach Leszno i Karneckiej pod Nr 671 na Handel Korzenny bardzo w tej okolicy pożądanym, iub inny iaki proceder, tudzież różne MIESZKANIA, STAJNIE i WOZOWNIE są do najęcia.

SUMMA 100,000 złp: jest do ulokowania na 1szą hipotekę Dóbr w Województwie Mazowieckiem lub na Dom w Warszawie, są także do ulokowania Summy 18,000, 12,000 i 30,000 zł. Ktoby życzył takowe zaciągnąć, zgłosi się pod Nr 133 ulica Dunaj na 2 piętro do N: J: Ch:.

Gruszecka mieszkająca przy ulicy Piwnej pod Nr 110 odtętu na 1m piętrze, umiejąca PRAC dokładnie różne Stroie TIULOWE i tym podobne letkie materje, przyjmuie takowe do prania i spodziewa się iż każda w tym względzie interessowana Osoba zadowolona zostanie.

W Kolonji Wawrzyszew pod Bielaniem zginął PAW samiec, kto takowego ujął, raczy oddać do Hotelu Drezdeńskiego pod Nr 15, za nagrodą.

Jeżeli iaka Fabryka, który Dom Handlowy lub ktokolwiek, spodziewa się otrzymać przez Gdańsk transporta surowej Bawełny z Liwerpola; ten raczy się zgłosić w naszym Kantorze, przy ulicy Senatorskiej pod Nr 460, aby powiązł o takowej wiadomości, która nam udzieloną została. — Warszawa dnia 5 Lipca 1830 r. — C. G. Ziegler et Sturm,

Onegdajszego dnia idąc od Króla Zygmunta przez Senatorską ulicę i Żabią, Saski Ogród, Marszałkowską, Bracką aż na ulicę Xiążęcą, zgubioną została KAMIZELKA czarna w sztytce i CHUSTKA mantynowa czarna jedwabna. Łaskawy znalazca raczy oddać pod Nr 2748 ulica Xiążęca w domu JP. Strawieicza na górze, za co przyzwolita odbierze nagrodę.

Potrzebny jest na Wieś o 2 mile od Warszawy, PISARZ znający się na gospodarstwie, z dobrą konduktą, w świadectwa zaopatrzony, Kawaler lub Żonaty, Wiadomość u Rządu domu Nr 385 przy ulicy Krak. Przedt. Tamże zgłosić się zechce PIWOWAR znający się dobrze na sposobie pędzenia Okowity.

W tych dniach, zginął idącemu na Teatr Narodowy z Leszna, PIERŚCIONEK złoty, 7 Turkusików na około, we środku Brylant, Perlełki małe po bokach, 2gi złoty, Turkusik ieden, Perlełki na około, WORECZEK amarantowy przerabiany Pacioreczkami białymi, litera A. K. zrobiona z nich, KLUCZYK od Tualetki przywiązany. Kto znajdzie którą rzecz z tych wyż wyrażonych, raczy oddać na ulicę Leszno pod Nr 635 do Gospodyni domu, odbierze za każdą rzecz szczególnie nagrody Rubel ieden.

O mil 14 od Warszawy potrzebną jest GUBERNANTKA do małych dzieci, ma być rodowitą francuzką lub też dokładnie język ten posiadająca, a nadto mogąca dać początki muzyki na fortepianie, Osoba życząca wejść w te obowiązki, po bliższą informacją zechce się zgłosić do domu pod Nr 2323 przy ulicy Dzikiej na 2 piętro.

 SZPILKA złota złożona z listka i niezapominajki, z turkusami po bokach, w środku kamień, zgubioną została. Kto takową znalazł, niech raczy oddać za nagrodą do Drukarni Kurjera Warszawski.

W Fabryce Wyrobów *Metalowych i Lakerowanych* przy ulicy S. Krzyskiej Nr 1337 prócz wielu innych nowych przedmiotów, a mianowicie stosownych do pory Wazoników na donice, Wazonów i różnych Koszyków do kwiatów i t. p. ukończono na żądanie kilku osób *Kurki* z oczyszczonej cyny Angielskiej, które się zalecają z dogodnego urzędzenia i i zupełnej nieszkodliwości.

Uwiadania się niniejszym, iako nieprawnie zabranym KWIT z Kommissji Pretensje Wojskowe spraw-

dziającej, na rzecz Jgnacego Regulskiego Kapitana z Pułku J. K. Mści Xcia Oranji Nr 1szy, Nr poświęcenia 4,951, na przyznaną na imie wyż wspomnionego zaległość w Skarbie Francuzkim w kwocie 3,401 franków i 16 Centimów; przyciętm. Nikomu nie będzie użytecznym gdyż areszt przeczennie położonym został, oczym przez pisma publiczne wiadomości postanowimem. — *Jgnacy Regulski* Kapitan.

FRANCUZ Narołjer, mówiący po polsku, wychowany przy Kuchni iednego z znakomitych domów w Paryżu, obecny teraz w Warszawie, życzy znaleźć stosowne miejsce. Ma on świadectwa dostateczne. Udać się do JPana Duponta przy ulicy Jezuitkiej Nr 70.

Potrzebna jest SEUŻACA POKOIOWA do Pannienki lat 5 mającej, za dobrem wynagrodzeniem. Wynaga się zaś od niej, aby była roztropna, najlepszej konduity i dobrze mówiąca po Niemiecku. Dowiedzieć się przy ulicy Dzikiej, w domu Nr 2318, na dole po lewej ręce.

Komora Konsumowo Składowa w Warszawie.

W skutek Reskryptu Kommissji Wdztwa Mazowieckiego z daty 11 Czerwea r. b. Nru 26,156 i 9797, Komora Konsumowo Składowa podaje do wiadomości, iż w dniu 5 Lipca r. b. ogodzi: 9 zrana i dni następnych, w zabudowaniu Komory tutejszej Marywill zwanym, przy ulicy Wierzbowej sprzedane zostaną przez publiczną Licytacją za gotowe pieniądze 6,600 Koszałek z Rogoży, i dla tego wyzwa chce kupna mających aby w niniejsu i czasie oznaczonym znajdować się raczyli. — Warszawa d: 28 Czerwea 1830 r. — Za Intendenta Jeneralnego Skarbu Pod-Inspektor *Zarnowski*. — Adjunkt *Horoch*.

Dobra Ziemska KALEN w Powiecie Błońskim, Obwodzie Warszawskim 4 mil od Warszawy, półtory mili od Nadarzynia odległe, są z wolnej ręki do przedania przez plus Licytacją na Terminie d: 16 Lipca r. b. o godzinie 4 po południu przed W. Truszczyńskim Reientem Kancellarji Ziemiąskiej W. M. w Warszawie w Kamienicy przy ulicy Nowomiejskiej pod Nr 161 Kancellarją urzędowania swego mającym, gdzie o warunkach Licytacji dowiedzieć się można. Dobra te mają przeszło 26 włók Chelmskich rozległości, 2 włóki młodocianego Lasu, Siano i Pańszczyznę dostateczną, grunta żytnie, Budowle zaś tak Dworskie iako też Wiejskie są po większej części nowo wyrestaurowane.

Skład Główny Wód Mineralnych Naturalnych

przy Handlu Korzennym i Win M. B. Gordon W dowy. — Odebrał dziś 4ty Transport Wód Czeskich mianowicie Marjenbadzką w cacych i pół Bańkach, wszklanych tak zwanych Hyalit dużych i małych Butelkach. Dyrekeja tameczna sprowadziła sławnego Fabrykanta do wypalania Baniek i Butelek-hyalitowych, nie zostawiając nic więcej do powoznego życzenia. Każda Bańka z mego iako głównego Składu wyryte ma Skład (Niederlage) z których wzór iak i hyalitowych Butelek dla przekonania każdego złożony jest w Drukarni Kurjera Warszawskiego. Przybyła oraz Woda Pilnańska, Seydszycka, Sól Karlsbadzka krystalizowana w pudełkach cało i pół funtowych wagi Wiedeńskiej Arzymańczyk.

Potrzebny jest **FABRYKANT NACZYN SZTUCZNO-KAMIENNYCH, FAJANSOWYCH** i różnych innych tego rodzaju glinianych wyrobów, do dóbr przytrakeie pocztowym Wrocławskim, (o kilka mil od Warszawy w odległych, (gdzie niedawno odkryto kopalnią białey i na biało wypalającyey się fajansowey gliny), któryby się znał dobrze tak na gatunku jako i wyrabianiu materiału i był oraz zdalny do kierowania rękodzielnia. Właściciel Rękodzielni od dawna już istniejący, a zawierający liczne do tego budowlę i zakłady iako to: piec, młyn, stepornia, warsztaty, kotły, suszarnie, składy i t. p.; wypuści takowę w Dzierzawę z korzystnem warunkami, lub przyimie Fabrykanta do spółki, gdy złoży świadectwa zapewniające o jego w tym względzie wiadomości i doświadczeniu. Osoba życzącasobie objąć powyższą posadę, niech zechce się zgłosić osobiście lub listownie do bióra Informacyjnego **JJPP. Kaczanowskiego i J. Glücksberga** w Warszawie, na Krakowskiem Przedmieściu, pod Nrm 377.

Auf einige Meilen von Warschau, an der Breslauer Poststraße gelegene Güter, woselbst

unlängst ein Schacht weisser und weiß zu brennender Fayans- Lehm- Erde entdeckt worden ist, wird ein **Fabrikant zur Anfertigung von Steingut-, Fayans-Gefäßen** und vieler andern von dieser Lehm- Erde zu machenden Artikeln, der nicht nur gründliche Kenntniß von diesem Material und dessen Verarbeitung hat, sondern sich auch als Werkführer eignet, gebraucht. Der Eigenthümer dieser Fabrik, welcher schon seit langer Zeit bedeutende Anlagen und Werkstätte hierzu, als: Ofen, eine Mühle, Stampfe, Handwerkszeuge, Kessel, Trockenhäuser, Niederlagen u. dgl. mehr, eingerichtet hat, würde sich bereit finden, entweder diese Anlagen unter vortheilhaften Bedingungen (für den Pächter) in Pacht zu überlassen; oder auch, wenn derselbe im Stande ist, sich durch glaubhafte Zeugnisse, von seinen hiervon inne habenden Kenntnissen und gemachten Erfahrungen zu legitimiren, als Theilnehmer des Geschäftes anzunehmen. Hierzu geeignete Personen, welche Willens sind, von oben gemachten Anerbietungen Gebrauch machen zu wollen, mögen sich entw. der persönlich oder schriftlich an das Informations-Bureau der Herren **Kaczanowski & J. Glücksberg** in Warschau, an der Krakauer Vorstadt No. 377. gefügen, melden.

Une maison d'education de Berlin pour des Demoiselles de qualité, qui n'admettra que 8 élèves, que l'on instruira non seulement dans toutes les Sciences et dans la musique, mais aussi dans les langues vivantes savoir: le françois, l'allemand, l'anglais et italien; ainsi que dans les ouvrages agréables et necessaires aux femmes bien elevées, a l'honneur de se recommander aux familles respectives de la Pologne, qui désireroient placer leurs Demoiselles dans un institut où l'on soignera tout autant le moral que le physique des jeunes per-

sonnes quon lui aura confieés. Pour savoir les conditions plus particulieres à ce Sujet, l'on peut s'adresser à la directrice de cet établissement.—*Charlotte Bucek* Mohrenstrasse Nr 18 au Second.

 Ktoby sobie żyyczł Stołować się w domu prywatnym, i mieć OBLADY GOSPODARSKIE złożone z 4ch lub 5ciu potraw za mierną cenę; niech się zgłosi pod Nr 470 na przeciw Kościoła OO. Reformatorów w podwórzu w Oficynie po lewej ręce iak jest galerja.

Jest do sprzedania z wolnej ręki PIAC narożny przy ulicy Tamka i Alexandrii wraz z Planem i pożyczką, 25,000 złp: i Faierkassą 4300 zł. Dowiedzieć się można u Właścicielki przy ulicy Marszałkowskiej pod Nr 1396 zamieszkałej, lub u Patrona Kodlik pod Nr 49 w Starem Mieście.

W Mieście Woiewódzkim Lublinie, iest z wolnej ręki do sprzedania APTEKA, od dawna reputowana, z wszelkimi Rekwizytami, Materjałami i przynależnościami, w najlepszym porządku utrzymywana, z powodu, iż Właściciel ma zamiar wytechania za granicę. Chęć kupienia mający zechcą się zgłosić do podpisanego, iako Właściciela teżte Apteki, a że Listowne układy czynią utrudzenie, najdogodniej więc być może, ażeby będący w chęci nabycia teżte, zechciał osobiście na miejsce przybyć i do ugody przystąpić, a podpisany niezawodnie do sprzedania onej przychyli się. — *Józef Czempłński.*

Odbędzie się Licytacja Ruchomości po niegdy *Józefie Mędrzeckim* Mecenasie i Deputowanym na Sejm pozostałych, iako to: Mebli różnych, Luster, Obrazów, Biblioteki, Sreber, Precjozów, Garderoby i Bielizny Męzkiej, oraz tym podobnych Sprzętów domowych, na żądanie SSrów i za dozwoleniem przez Praesidium Trybunału miejscowego d. 3 b.m. do Nru 3692 udzielonem, a to w dniu 7 Lipca 1830 r. o godzinie 3 z południa w domu pod Nr 61 przy ulicy Rynek Starego Miasta położonym, o czym się publiczność zawiadamia. — *A: Willjam Reient.*

OGRÓD FRUKTOWY iest do wydzierżawienia każdego czasu z mieszkanym dla Ogrodnika przy ulicy Leszno pod Nr 692 i 3. Wiadomość za Żelazną Bramą pod Nr 954 u Właściciela domu.

Potrzebny iest na kupno DOM mruwany w Warszawie w szacunku do 50,000 złp: w środku miasta zabudowany, na dziedzicznym gruncie sytuowany,

k któryby mógł być z odpowiednim procentem wypożezonego kapitału. Kto ma do sprzedaży, niech raczy wyciąg intraty i ciężarów publicznych, na ręce JP. Ostrowskiego przy ulicy Targowej za Żelazną Bramą pod Nr 959 mieszkającego Adres złożyć.

Jeżeli by kto gotów na rok pokredytować kilka set Dukatów, lub kilka Tysięcy złp. Obywatelowi niemającemu ieszcze czystej na Dobrach Ziemiach Hipoteki, iednakowoż mającemu dość czem przekonać, że iest w trakcie ukńożenia processów o kilkakroć Sto Tysięcy, że ma iuż wiele Wyroków, i dowodów swojej prawości a usilności, mógłby za nadzwyczajną w tych czasach przeto Dobroczytność, zostać zawdzięczonym też nadzwyczaj sowiecier. Wiadomość o tem raczy powziąć od W. Szredera Adwokata prz, Sądzie Appellacyjnym, mieszkającego przy ulicy Miodowej w domu pod Nr 483 w dziedzińcu po lewej ręce, na 2m piętrze, bywającego w domu od 3 z południa do 7mej w wieczor.

DWA POKOIE z Kuchnią i Piwnicą, oraz Kormorką, są do wynajęcia zaraz do Sgo Michała 1830 r. na ulicy Długiej Nr 574 od frontu tamże dowiedzieć się można u P. Danzigera na dole mieszkającego.

Przybyły LANDKUCZER wygodnym Powozem do Drezna, Karlsbadu, Marjenbadu, Lipska, Frankfortu nad Menem lub gdzie się podobać będzie. Wiadomość w Hotelu Drezdeńskim Nr 556.

DYMISSJA należąca do *Mustafy Selimowicza* Guberskiego Sekretarza i inne Papiery pisane więzku k Rossyjskim zgubione zostały. Znalazca raczy oddać do Drukarni Kurjera Warszawskiego.

KONTRAKT NAJMU MIESZKANIA, *dobrze ułożony iest do sprzedania w Kantarach Kurjera* Warszawa: po gr. 10.

 Ogier maści karej, 4sy, 3 nogi białe po pęci ~~lany~~ wcale nienżywany, rosty, lat 6 mający, zdający do uieżdżenia pod wierzch lub do zaprzęgu, iest do sprzedania. Dowiedzieć się można przy ulicy Granicznej Nr 965 na dole.

KLACZ gniada, anglizowana, młoda, zdatna do wierzchu lub do zaprzęgu, iest do sprzedania pod Nr 1313 przy ulicy Nowy Świat.

 Wyżeł biały z kasztanowatemi łatami, duży, ~~stunty~~ i niemłody, zabłąkał się; kto takowego odprowadzi do Hotelu Drezdeńskiego pod Nr 15 Stacji, otrzyma nagrodę.

TEATR NARO.: Jutro Koncert JP. *Meierowej.*

PROSPEKT

NA

SŁOWNIK

ENCYKLOPEDYCZNY.

Wobecnym składzie towarzyskiego życia, wielostronne wykształcenie umysłowe stało się niemal powszechną potrzebą — Każdy kto dzisiaj skutecznie, chce działać bądź w małym bądź w obszerniejszym zakresie, kto chce należycie sądzić czyny, przedsięwzięcia i pomysły drugich ludzi, kto zamierza doskonalić sztukę lub dalej pomykać granice jakiejś umiejętności, musi pierwój unieść wiele rzeczy, musi je znać i rozważać pod wielorakimi względami — Trzeba mu zebrać w myśli i ogarnąć pamięcią ważniejsze stosunki społecznego życia, stanowcze wypadki umysłowych badań w rozległej dziedzinie nauk, i pojedyncze usiłowania znakomitych mężów w dziejach ludzkości — Wrodzona przytém i zbawienna ciekawość umysłu naszego chce być we wszystkiem zaspokojona; przez nią we wszystkiem pragniemy postępu; ona byt nasz pomnaża, rozprzestrzenia i uzania. Ta jest przyczyna, że oprócz nauk połączonych ściśle z powołaniem jakie sobie obieramy, lub do jakiego wezwani jesteśmy w społeczności, staramy się jeszcze o nabycie chociażby powierzchniowe ubocznych i różnorodnych z sobą wiadomości. Żądto przy największém rozdzieleniu pracy, koniecznym warunku wszelkich postępów i ulepszeń, panuje powszechna wspólność i zgodność w dążeniu, oraz najżywsze zajęcie się potrzebą i pożytkiem ogółu. Człowiek bowiem, cokolwiek oświećszy, nie może być obojętnym na to, czém się drudzy zajmują.

Przyjść rychło w pomoc pamięci, oszczędzić koszta i trudy w nabywaniu wielkiej liczby rozmaitych dzieł, skrócić pracę i łożony czas, na długie i mozolne wyszukiwania, są to korzyści Słowników Encyklopedycznych. Dzieła takowe nie są to zbiory systematycznych i skróconych wykładów każdej szczególności nauki, lecz dają dostateczną wiadomość o rzeczach i osobach, w porządku alfabetycznym. Ten porządek co do treści przyładkowy, jest w użyciu najdogodniejszy. Francya, Anglia i Ameryka półniena bogate są w Słowniki Encyklopedyczne; ale właściwy pomysł zastosowania dzieł tych do potrzeb życia towarzyskiego powzięli Niemcy, i najlepiej to wykonali pod skromnym nazwiskiem *Słownika Rozmowy, Conversation's-Lexicon*. Potrzebę i zalety dzieła tego udowodnia nadzwyczajny pokup jego w Niemczech i naśladowanie we Francyi tak bogatej we własne Encyklopedye. Zdaję się więc iż podobny Słownik w naszym języku wydany, przyjęty będzie z upodobaniem.

Słownik Encyklopedyczny, na który niniejszy Prospekt ogłaszamy, różni się obszernością i wykładem od właściwej Encyklopedyi.—Ta powinna jak najzupełniej wystawiać stan każdej nauki, i być niejako zbiorem odkryć i postępów w każdej umiejętności i sztuce poczynionych. Słownik zaś ogólnie tylko daje wyobrażenia i przedstawia główne wypadki. Tam znajdować powinniśmy wszystko co jest znane, tu zaś co tylko jest pożyteczne lub zajmujące. Styl Encyklopedyi jest naukowy, Słownika potoczny; tamta przeznaczona dla uczonych, ten zaś dla ogółu czytelników, szukających treściwego rzeczy tylko wyjaśnienia. Podanie gruntownych zasad i zdrowego sądu o rzeczach, jest celem i zaletą Słownika; dokładność i szczegółowość stanowią wartość i bogactwo Encyklopedyi.

Ile możności starano się o gruntowność i zwięzłość wartykułach, usiłując aby należące do jednego przedmiotu, po zebraniu i uporządkowaniu, przedstawiały zupełną całość. Wskazywaniem zaś źródeł właściwych i dzieł pomocniczych, gdzie tego była potrzeba, staje się ten słownik nietylko poradnikiem i towarzyszem potrzebnym w czytaniu i pisaniu, lecz i przewodnikiem do dalszych poszukiwań. Gdy zaś artykuły w nim zamieszczane bynajmniej nie są krótkie, przeto sam przez się jest zajmujący i wiele dzieł z korzyścią zastąpić może.

Zapatrując się głównie w układzie Słownika naszego na wzór niemiecki, pamiętaliśmy iż do Polski przeniesiony, potrzebował przerobienia. Niezawsze się tłómaczyło; w wielu miejscach należało prostować, poprawiać, w drugich dodawać, a nade wszystko starać się o nadanie całemu dziełu postaci narodowej.

A ponieważ mimo usilnych starań niepodobna było nam zebrać, jakżeśmy życzyli, wszystkich wiadomości ściągających się do naszej Ojczyzny; wzywamy pomocy rodaków, i z wdzięcznością przyjmować będziemy wszelkie rozprawy, objaśnienia rzeczy Ojczystrych, żywoty zasłużonych Polaków, wiadomości topograficzne, statystyczne, literackie, spostrzeżenia tyczące się nauk przyrodzonych, i wszelkie doniesienia mogące rzucić światło na stan miast, handlu i przemysłu w Polsce — uważanej w dawniejszych i terażniejszych jej granicach.

Słownik będzie się składał z tomów 15tu. każdy po arkuszy 40. Format papieru i druku niniejszego Prospektu. Wychodzić będzie w poszytach od 10. arkuszy co dwa tygodnie, w drukarni Stereotypowej. Pierwszy poszyt wyjdzie niezawodnie 1go Marca 1831 roku.

Prenumerata kosztuje w Warszawie zł. 2. za poszyt. Odbierając jeden, płaci się za następny. Prenumerata za trzy tomy razem kosztuje zł. 20. Na prowincyi i zagranicą Królestwa prenumerata za 3 tomy kosztować będzie zł. 24. — Wszystkie listy mają być adressowane do drukarni Stereotypowej, przy ulicy Królewskiej pod Nr. 1005.

Dodaje się spis artykułów z pod litery A, w Słowniku mających się umieścić.

SPIS PRZEDMIOTÓW

ENCYKLOPEDIYI POLSKIEJ Z LITERY A.

A. Aa. Aalborg. Aar. Aargau. Aarhus. Abadie. Abadon. Abadyci. Abadyoci. Abadyr. Abaka. Abakansk. Abakuk. Abarbanel. Abaris. Abas. Abassa (2). Abassi. Abauzit. Abazya mała. Abazya wielka. Abbas. Abbasowie perscy. Abbé. Abbés comendataires. Abbeville. Abbot. Abbt. Abdalis. Abdala. Abdalomin. Abdank. Abdenago. Abdera. Abderam. Abdolatif. Abdouen. Abderrhaman. Abdul-arysz. Abdul-baki (2). Abdyasz. Abdykacya. Abel. Abelard. Abelici. Abencerragi. Aben-Esra. Abensberg. Abenzoar. Aberdeen (2). Abergawenny. Aberli. Aberrel. Abesz. Abida. Abimelek. Abińscy Tatarzy. Ab instantia. Ab intestato. Abiponi. Abissynia. Abjuracya. Ablavius. Ablegaty. Ablegmina. Abner. Abo. Abola. Abomey. Abonament-Aborigenes. Abosloot. Ab ovo. Abracadabra. Abradates. Abraham (2). Abrahamici. Abrahamson. Abramowicz Jan. Abraptes. Abraxas. Abrencyusz. Abreu. Abrewiatorowie. Abrewiatyry. Abrolhos. Abron. Abrud-banya. Abrys. Abbruzzy. Absalon. Absymar. Absolut. Absorbencya. Abstrakt. Abu. Abubeker. Abudagh. Abugufith. Abukir. Abui-channa. Abulfaradž. Abulfeda. Abul-Kazem. Abul-ola. Abultexisus. Abu. Abydos. Acajou. Acanthus. Acapulco. Acara. Acca. Accarighi. Accaron. Accensi. Accessit. Acciusz. Accisiusz. Accoxesaros. Accubita. Accum. Accursus. Acerbi. Acernus. Achab. Achaja. Achard. Achas. Achalcych. Achalkalaki. Achelous. Achem. Achenunain. Achenwall. Achherius. Acheron. Achilles. Achilles. Achilles Tacijusz. Achilles Dromos. Achilleus Portus. Achisade. Achiwy. Achlach. Achmetowie Ces. Tur. Achmet-Abad. Achomele. Achromatyczny. Achtyrka. Ackerman. Acosta. Acre. Acta eruditorum. Acta sanctorum. Actium. Activ i Passiv. Akton. Adagio. Adair. Adalbert (2). Adam (3). Adamah. Adamaszek. Adamczewski. Adamici. Adam Kadmon. Adamowa góra. Adams John. Adams John Quincy. Adams Samuel. Adanson. Adar. Adda. Addelys. Addi. Addington. Addisson. Adel. Adelaida Heska. Adelskette. Adelstan. Adelong (2). Aden. Aderbachskie góry. Aderbadżan. Adhab-el-Kabr. Adhemar. Adhesia. Adiabene. Adjunkt. Adjutant. Adlecti. Adlerfeld. Ad libitum. Admet. Admirat. Admiracji wyspy. Adolf Nassauski. Adolf Fryderyk. Adoniram. Adonaj. Adonieczny wiersh. Adonis. Adopcyanie. Adori. Adoure. Adrast. Adrastea. Adres. Adrya. Adryan cesarz. Adryjanowie papieże. Adryanopol. Adryatyckie morze. Adstringentia. Adule. Adwent. Adwokac. Adyga. Adżemir. Adżio. Adżintarstwo. Aedelfors. Aelianus Claudius. Aerianie. Aerodynamika. Aerolity. Aeromantia. Aerometr. Aerostat. Aerostatyka. Aetas. Aetius. Aetiologia. Affekt. Affektacya. Affirmative. Afry. Afganie. Afganistan. Afisz. Afrancesados. Afraniusz. Afryka. Afrykańskie towarzystwo. Aga. Agape. Agamemnon. Aganippe. Agar. Agara. Agat. Agatarchus. Agatho-demon. Agathon. Agatyrsowie. Agatokles. Agave. Agen. Agenda. Agenor. Agesilaus. Aggeasz. Aggerhuus. Aggregat. Agis. Aglae. Agnadello. Agnano. Agnesi. Agnieszka S. Agnieszka Sorel. Agnieszka Kr. Pol. Agnieszki role. Agnus Dei. Agon. Agosta. Aguna. Agrah. Agram. Agraria lex. Agreda. Agrest. Agryansk. Agrygent. Agrykolowie. Agryonia Agryppowie.

Agryppina. Aguesseaud'. Ahrimanes. Ahuizotl. Ajaccio. Ajax.
 Ajdos. Ajent. Aignan. Aiguillon d'. Aigues mortes. Aikin. Ain.
 Ainosowie. Ajour. Airbank. Airtull. Ajton. Aisnes. Aissé. Aix.
 Akacya. Akademia. Akamas. Akamapitzin. Akanthus. Akarna-
 nia. Akas. Akatolicy. Akbar. Akcent (2). Akceptacya. Akcep-
 tant. Akcess. Akcessorya. Akcydens. Akcyza (2). Akcyza. Aken-
 side. Akephali. Akerblad. Akerman. Akesidemus. Akiba. Akin.
 Aklamacya. Akoluci. Akompaniament. Akord. Akredytować. Akris.
 Akrobaci. Akropolis. Akrostych. Aksaj. Aksak. Akszeher. Akta.
 Akta Koronne. Akta Grodzkie. Akta Ziemskie. Aktuaryusz. Akty-
 wowy handel. Akwisgran. Akwisgrańskie traktaty. Akwitania. A-
 labama. Alamani. Aland. Alandus. Alanie. Alarii. Alaryk. Ala-
 va. Alb. Alba (xiąże). Alba longa. Albanirodzina. Albani Hr-
 Albany m. Albany Hr. Albazin. Albendorf. Alberoni. Albertan-
 nie. Albertrandy. Albert. Albbertus magnus. Alberyński talar.
 Albigeny. Albini. Albinos. Albinus. Albion. Albion nowy. Al-
 boin. Alborac. Albrecht. Alb. Albuhera. Albufera. Album. Al-
 bunea. Albuquerque. Albus. Albus. Alby. Alcazar. Alcesta.
 Alceusz. Alchimia. Alciato. Alcibiades. Alcides. Alcifron. Al-
 cudia. Alcuinus. Aldegode. Aldenhoven. Alderman. Aldini. Al-
 dinich druki. Aldobrandini. Aldrovandi. Alegambe. Alekto.
 Alembert d'. Alencon. Alentejo. Alepin. Aleppo. Alessandrya.
 Aleuty. Alexander W. Alexandrowie papięże. Alexander I. Ces.
 Rossyjski Król Polski. Alexander Jagiel. Król Polski. Alexan-
 der Newski. Alexander Severus. Alexandrya. Alexandryjski
 kodex. Alexandryjska szkoła. Alexandryjska biblioteka Alex-
 andryjski wiek. Alexandryjski wiérz. Alexianie. Alexowie
 ces. wsch. Alexy Michajłowicz. Alexy Piotrowicz. Alfabet. Al-
 fadur. Alfeusz. Alfieri. Alfonsowie. Alfort. Alfred. Algarbia. Al-
 gardi. Algarotti. Algebra. Alger. Algesirah. Algesiras. Alham-
 bra. Ali. Ali basza. Ali bej. Alibi. Alikante. Alimenta. Aliquot.
 Alkali. Alkalda. Alkantara. Alkman. Alkmar. Alkmena. Alk-
 meon. Alkohol. Alkoran. Alla breve. Allah. Alach abad. Alla
 eddyn. Allard. Allegany. Allegorya. Allegri Allegro. Alleluja.
 Allemany. Allemande. Allien bill. Alligationis regula. Alligator.
 Alliteratio. Allobrogi. Allodium. Allori. Alluvionis jus. Aluzya.
 Almagro. Almamun. Almanach. Almanza. Almanzor. Almasco.
 Almeida. Almerya. Almogawadory. Almorawidy. Almupech. Alo-
 es. Aloizy. Alopeus. Al pari. Alpejskie drogi. Alpejskie rośli-
 ny. Alpha. Alpes hautes. Alpes basses. Alpuharras. Alpy. Alru-
 ny. Alsacya. Alsen. Alt. Altemburg. Altaj. Altarya. Altea. Al-
 tembas. Altenburg. Altenstein. Altenzelle. Alter ego. Alterna-
 ta. Altin. Altona. Altdorf. Altransztadzki pokoj. Alvares. Alxin-
 ger. Afaszka. Afusztá. Amadya. Amadys. Amalazunta. Amalfi.
 Amalgama. Amalia. Amaltea. Amalungi. Aman. Amanathea. A-
 marant. Amarante. Amasis. Amathus. Amati. Amaury. Ama-
 zya. Amazonki. Amazonka rzeka. Amberg. Amboina. Ambra.
 Ambracya. Ambras. Ambrozya. Ambrosiaster. Ambrozyo. Am-
 brozyanie. Ambrozyańska biblioteka. Ambrozyusz S. Ambrow-
 ski. Amelot de la Houssaye. Amen. Amerigo Vespucci. Amers-
 fort. Ameryka. Anetyst. Amiens. Amieński pokój. Amilkaro-
 wie. Ammianus Marcellinus. Ammon (2). Ammoniak. Ammoni-
 usz. Ammunicya. Amnestyá. Amor. Amorbach. Amorgo. Amo-
 Amphibolia. Amphiktijonów sąd. Amphimacer. Amphion. Am-
 phiteatr. Amphitrita. Amphitryo. Amputacija. Amsterdam. Amu.
 Amulet. Amur. Amurat ces tur. Amusette. Ana. Anabaptyści.
 Anacharsys. Anachoret. Anachronizm. Anaclat. Anaclisis. An-

diomene. Anadyr. Anagni. Anagoge. Anagram. Anakoluthon. Anakreon. Analekty. Analogia. Analiza. Anamorfoza. Ananas. Anapa. Anapast. Anarchia. Anathema. Anatolia. Anatomia. Anatomija roślinna. Anatomiczne preparata. Anaxagoras. Anaximander. Anaximenes. Anchizes. Ancillon. Andaluzia. Andante. Andorre. Andrada. Andrea. Andreanowskie wyspy. Andre. Andreejew. Andreossy. Andrieu. Andrieux. Andromacha. Andromeda. Andronikowie ces. wsch. Andros. Andruszowski rozjem. Andrzejów. Andrzej S. Andrzejowie Król. Węgier. Andrzeja krzyż. Andujar. Andy. Anegdota. Anemometr. Anewryzm. Angara. Angaria. Angielika. Angieloni Hr. Angielus. Angielus Silesius. Angielus Krzysztof. Angielski bank. Angielska choroba. Angielski język. Angielska literatura. Angielskie konie. Angielskie ogrody. Angielskie państwo w Ind. Wsch. Ang-eologia. Anglesea. Anglez. Anglezey. Anglia. Anglikański kościół. Angola. Angora. Angostura. Angouleme. Anhalt. Anich. Anielskie bractwo. Aninga. Anioł. Anioła S. Zamek. Ankarstroem. Anna Kr. Pol. Anna Jagielonka. Anna Szwedzka. Anna król. Anglii. Anna Austryacka. Anna Bretańska. Anna Piotrówna. Anna Rakuska. Anna. Jwanówna. Annaberg. Annalista. Annay. Annibal. Anno. Annominacia. Annotaty. Annulus piscatorius. Anodyna. Anomalia. Anoni Hrabina. Anonim. Anorganiczny. Anquetil du Perron. Anselm. Ansgar. Anson. Anspach. Anspach Eliza. Anstett. Anszlag. Antakieh. Antań. Antar. Antarktyczne kraje. Antenor. Anteros. Anteusz. Antibachus. Antichrist. Antifona. Antigona. Antigonus. Antikorsarska instytucya. Antiliban. Antilochus. Antilopa. Antimonium. Antimonowe szkło. Antinous. Antipater. Antipathia. Antipatris. Antiflogistyczna Chemia. Antiphrosis. Antipody. Antiqua. Antispast. Antisthenes. Antiteza. Antitrynitarze. Antoanetta. Antokol. Anton. Antoni Sty. Antoni Padewski. Antoni de Bourbon. Antonia. Antropologia. Antonio. Antonin Jan. Antonin pobożny. Antonówka. Antonomazya. Antraigues d. Antropognozja. Antropomorfici. Antropofagi. Antonowie. Antycypacya. Antyk. Antykwaryusz. Antylskie wyspy. Antwerpia. Anubis. Anvari. Anville d. Anyż. Ai O. Aonidy. Aosta. Apamea. Apaszowie. Apathia. Apel (2). Apellanci. Apelman. Apelles. Apellikon. Apenniny. Apertura. Aperturæ jus. Apetyt. Aforyzmy. Apicyusz. Apion. Aplikatura. Aplikant. Apokalypsis. Apokaliptyczni rycerze. Apokryficzne książki. Apolog. Apologia. Apologetyka. Apollinarismus. Apollo. Apollodor. Apollonikon. Apolloniusz. Apoptegma. Apoplexya. Apopombe. Aposiopesis. Apostazya. Aposteriori. Apostoń. Apostolski układ. Apostolskie bractwo. Apostrof. Apoteoza. Appel. Appellacya. Appellacyjny Sąd. Appenzell. Appian. Appiani. Appiusz Klaudyusz. Apijaska droga. Apriori. Apszeron. Aptékarstwo. Apulia. Apulejus Lucius. Aqua marina. Aquarella. Aqua tinta. Aquatofana. Aqua viva. Aquila. Aquilea. Aquino. Arabat. Arabeski. Arabia. Arabici. Arabska literatura. Arabska zatoka. Arachne. Arachnologia. Arago. Arak. Arakacza. Aralskie morze. Aran. Aranda. Aranjuez. Ararat. Aratus. Arakanowie. Arax. Arbella. Arbitrer. Arbitrażowy rachunek. Arbuż. Arc Joanna d. Arcanum. Arcas. Arcesi. Arcesilaus. Archaismus. Archangelsk. Archangelska Gubernia. Archelaus. Archenholz. Archeologia. Archi. Archidyakon. Archiloch. Archimedes. Archipelag. Architektura. Architrawa. Archiwum. Architas. Arciszewscy. Arco. Arcole bitwa. Arcon. Arcybiskup. Ardebil. Ardennes. Ardey. Ardżyr Baskogan. Arc. Arelat. Aremberg. Arena. Arenda. Arensburg.

Arensburg. Arendt. Areopag. Ares. Areszt. Arethuza. Aretin. Aretino. Arfa. Argandzkie lampy. Argens d'. Argenson. Argentiere. Argentus. Argolis. Argonauty. Argos. Argowia. Arguelles. Argunsk. Argyle. Argia. Aryadna. Arydeusz. Arymaspy. Arymfowie. Arioli. Arion. Arioso. Ariosto. Ariowist. Arisz (el). Aristarch. Aristeus. Atistides. Aristypp. Aristomenes. Aristophanes. Aristoteles. Arka. Arkebuzery Arkada. Arkadya. Arkadyjczyków Akademia. Arkadyusz. Arkona. Arktyczny biegun. Arlekin. Armada. Armatoli. Armenia. Armenńska literatura. Armigery. Arminianie. Arminiusz. Armoryka. Arnauci. Arnaud. Arnauld. Arnault. Arnd. Arndt. Arnheim. Arnim. Arnobiusz. Arnoldowie. Arnoldi. Arndt i Marrod. Aron. Arnsberg. Arnstein. Aron Opat Tyniecki. Aronowicz Izaak. Arqua. Arragonia. Arragoński kanał. Arrakan. Arran. Arras. Arria. Arrian Flavius. Arrighi. Arroba. Arrowroot. Arrowsmith. Arsaces. Arsenal. Arsmahsar. Arsenik. Arta. Artaban. Artemidor. Arthemis Arthemizya. Artemon. Arthur. Artigas. Artomiusz. Artrytyczny. Artykularne kościoły. Artykuł. Artykuły marszałkowskie. Artyllerya. Arundelskie marmury. Aruspex. Arystokracja. Arytmetyka. Arwa. As. Asan. Asbest. Ascetowie. Aschafenburg. Ascham. Askalon. Asdrubal. Asioli. Askania. Askaniusz. Asklepias. Asklepiady. Asklepiadyczne wićsze. Asmanhauzer. Asmodeusz. Asopuz. Aspazya. Aspekty. Asper. Aspergyle. Aspern bitwa. Asphixya. Aspropotamos. Assalini. Assam. Assas d'. Assasyni. Assekuracye. Assemani. Assiento. Assimilacya. Assizy. Assocjacya ideów. Assomption. Assonancja. Assuan. Assynacya. Assygnaty. Assymptota. Assyrya. Astara. Astarthe. Asti. Astenia. Asterabad. Astorga. Astrachan. Astrachańska Guber: Astrea. Astrognozja. Astrolabium. Astrologia. Astronomia. Asturya. Astyages. Asverus. Asylum. Atabaliba. Atalanta. Atalaryk. Atalia. Atamas. Atanazyusz. Ate. Ateizm. Atelan. Atenagoras. Ateneusz. Ateny. Ateneum. Atis. Atos. Atlantyda. Atlanty. Atlantycki ocean. Atlas. Atlas. Atleci. Atletyka. Atinuth Buleth. Atmeidan. Atmometr. Atmosfera. Atmosferologia. Atmosferyczne powietrze. Atomy. Atonia. Atrament. Atramenta sympatyczne. Atreusz. Atrophia. Atropos. Attalowie. Atterbom. Atticus. Atticus Pomponicus. Attila. Attitude. Attuatuka. Attycka sól. Attyka. Aubaine (droits d'). Aubry. Aubert. Aubigny. Aubusson d'. Aude. Audebert. Audyanie. Audytor. Auerbach. Auersberg. Auerrstadt. Auger. Augereau (marszałek). Augurowie. Augusta Amalia. August Xzë Pruski. August II. Król Polski. August III. Król Polski. Augustów. Augustowskie województwo. Augustowski obwód. Augustowski kanał. August Oktawijan. Augustyanie. Augustyn Sty. Augustyn. Aukcy. Aulus Gellius. Aunoi. Aurelian. Aureliusz Wiktor. Aurengabad. Aurengzeyb. Aurora. Aurykuły. Auspicye. Austenrieth. Austerlitz bitwa. Austin. Austragalna instancja. Australia. Austrazja. Austrya. Austryackie papiery. Auszpurg. Auszpurgskie wyznanie. Auteil. Autentyk. Autentyczny. Autodydakty. Autograficzny. Autokracja. Automat. Autonomia. Autopsia. Auvergnë. Auvergne (de la Tour). Avant la lettre. Avarie. Awarowie. Ave Maria. Avellini. Avellino. Aventure grosse. Aventurin. Averno. Averroes. Avesnes. Aveyron. Avicenna. Avignon. Avista. Avocatoria. Awa. Awacza. Awania. Awanturiczny. Axamit. Axel. Axioma. Axun. Aychler. Ayrer. Aza. Azael. Azais. Azardowne gry. Azimuth. Azincourt. Azorskie wyspy. Azot. Azów. Azowskie morze. Azulewicz. Azya. Azya mniejsza. Azystyckie towarzystwo. Azymici. Azzara.